

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Orienteringssak
Møtesaksnr.: O-sak 1
Møtenr.: 6/2014
Møtedato: 21. oktober 2014
Notatdato: 9. oktober 2014
Arkivsaksnr.: 2013/1358
Saksbehandler: Magnus Otto Rønningen/Marianne Løken

Orientering om langtidsplan for forskning og høyere utdanning og forslag til statsbudsjett 2015

1. Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Langtidsplanen stadfester målet fra regjeringserklæringen om at 3 prosent av BNP skal gå til forskning og utvikling innen 2030. Regjeringen viderefører at de offentlige bevilgningene til forskning skal økes til de utgjør 1 pst. av BNP (dvs. at resterende 2 pst. skal komme fra private kilder). Gitt dagens utsikter for fremtidig BNP-vekst, tar regjeringen sikte på at dette målet kan nås i perioden 2019-2020.

Foreløpige vurderinger:

- Det er svært gledelig at det endelig kommer en egen langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Denne har potensial til å kunne bli et viktig verktøy for gjennomføring av forskningspolitikken.
- At bygg for livsvitenskap ved UiO nevnes eksplisitt som ett av byggeprosjektene som «vurderes som de viktigste for å nå målene i planen» er svært positivt.
- Den tydelige satsingen på verdensledende miljøer er meget positiv – og slår positivt ut for UiO – men det ville vært ønskelig med et større fokus på dette.
- Den fremlagte planen er mindre omfattende enn hva mange har forventet både i substans og omfang. Mye utsettes til "årlige budsjetter" og det mangler også momenter innenfor en rekke områder.

2. Forslag til statsbudsjettet 2015 for UiO

Om budsjettforslaget

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015 innebærer en bevilgning for Universitetet i Oslo (UiO) på 4,978 mrd. kroner. Dette er en økning på 216,5 mill. kroner (4,5%). I statsbudsjettet er det lagt inn en lønns- og priskompensasjon på 3,3%. Det er lagt inn et kutt på 0,5 % som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering. Dette kuttet gjelder hele statsforvaltningen. UiO får en bevilgning på 41,2 mill. kroner til rekruttering av fremragende forskere. Det foreslås å innføre studieavgift for studenter utenfor EØS og Sveits, UiO får en reduksjon i bevilgning på 13,6 mill. kroner som følge av dette.

Det er lagt inn en videreføring av styrkingen av strategisk ramme til utdanning og forskning fra revidert nasjonalbudsjett 2014, 13,5 mill. kroner. UiO får også videreført 2 mill. kroner til etter- og videreutdanning for lærere.

Utover dette er veksten i årets budsjett i hovedsak knyttet til oppfølging av tidligere vedtak om økning i antall rekrutteringsstillinger (helårseffekt i 2015) og opprettelse av studieplasser til flerårige utdanningsprogram. UiO får en økning i resultatbasert uttelling for utdanning (5,2 mill. kroner) og en reduksjon på resultatbasert omfordeling forskning (20,9 mill. kroner).

Som følge av overføring av virksomheten ved de medisinske bibliotekene ved Ullevål sykehus og Radiumhospitalet får UiO en kompensasjon på 17,8 mill. kroner.

Konsekvenser i forhold til UiOs interne fordeling for 2015

Forslaget til statsbudsjett for 2015 innebærer marginale endringer i forhold til forutsetningene som ble lagt til grunn i styrets behandling av UiOs interne fordeling for 2015 den 24.-25.6.2014.

Forventet lønns- og prisvekst er beregnet til 3,3% i 2015. Det er imidlertid lagt inn en forventet effektiviseringsgevinst på 0,5%. Nettoeffekten av dette blir en økning på 2,8% som er tilsvarende det nivået som ligger til grunn i vår interne fordeling for 2015.

Den resultatbaserte uttellingen for utdanning og uttellingen for den resultatbaserte omfordeling innen forskning er i samsvar med våre beregninger. Det samme gjelder for videreføring av nye studieplasser opprettet i RNB 2012, samt videreføring av plassene som ble opprettet i 2009 og 2011, samt helårseffekt av nye rekrutteringsstillinger i 2014.

Dette innebærer at det må skaffes inndekning for reduksjon knyttet til studieavgift for studenter utenfor EØS og Sveits, 13,6 mill. kroner. Vi har disponibelt 41,2 mill. kroner til nye tiltak for å rekruttere fremragende forskere.

Gunn-Elin Aa. Bjørneboe
universitetsdirektør

Knut Riksen jr
direktør virksomhet- og økonomistyring

Vedlegg:

Notat med orientering om langtidsplan for forskning og høyere utdanning og forslag til statsbudsjett 2015

Til: Universitetsstyret

Dato: 10. oktober 2014

ORIENTERING OM LANGTIDSPLAN FOR FORSKNING OG HØYERE UTDANNING OG FORSLAG TIL STATSBUJSJETT 2015

1. Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Langtidsplanen stadfester målet fra regjeringserklæringen om at 3 prosent av BNP skal gå til forskning og utvikling innen 2030. Regjeringen viderefører at de offentlige bevilgningene til forskning skal økes til de utgjør 1 pst. av BNP (dvs. at resterende 2 pst. skal komme fra private kilder). Gitt dagens utsikter for fremtidig BNP-vekst, tar regjeringen sikte på at dette målet kan nås i perioden 2019-2020.

Kunnskapsdepartementet anslår at forskningsbevilgningene i statsbudsjettet for 2015 vil være på om lag 30 mrd. kroner, og utgjøre 0,93 pst. av BNP. Dette innebærer ifølge departementet en realvekst på 4,2 pst. fra saldert budsjett 2014. I samsvar med internasjonale retningslinjer inngår ikke provenytapet som en følge av Skattefunnordningen i anslaget for FoU-bevilgningene. Finansdepartementet anslår at dette provenytapet er på om lag 2,35 mrd. kroner i 2015. Merk: Dersom provenytap for Skattefunn regnes inn i anslaget er vi allerede på om lag 1 pst av BNP i 2015.

1. Konkrete satsinger i langtidsplanen:

- Regjeringen vil trappe opp antallet rekrutteringsstillinger med 500 stillinger i perioden 2015-2018. Kostnaden for tiltaket er anslått til om lag 570 mill. kroner.
- Regjeringen vil styrke infrastrukturordningen i Forskningsrådet med 400 mill. kroner.
- Regjeringen vil styrke ordninger som bidrar til god deltakelse i Horisont 2020 med 400 mill. kroner.
- Forslag om økte bevilgninger til oppfølging av langtidsplanen vil bli fremmet i de årlige statsbudsjettene.

2. Kortfattet vurdering av planen:

- Det er svært gledelig at det endelig kommer en egen langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Denne har potensial til å kunne bli et viktig verktøy for gjennomføring av forskningspolitikken.
- At bygg for livsvitenskap ved UiO nevnes eksplisitt som ett av byggeprosjektene som «vurderes som de viktigste for å nå målene i planen» er svært positivt.

- Den tydelige satsingen på verdensledende miljøer er meget positiv – og slår positivt ut for UiO – men det ville vært ønskelig med et større fokus på dette.
- Den fremlagte planen er mindre omfattende enn hva mange har forventet både i substans og omfang. Mye utsettes til "årlige budsjetter" og det mangler også momenter innenfor en rekke områder.
- Særlig tydelig er dette med tanke på utdanningsfeltet – som er nærmest fraværende i planen. Eksempelvis sies det ingenting om nivået på studieplasser – slik en samlet KUF-komite etterspurte i forbindelse med behandlingen av gjeldende forskningsmelding. Det skrives riktignok overordnet at regjeringen « vil stimulere til fremragende utdanningsmiljøer i Norge», men dette er lite konkretisert. Utdanning (U) fremstår i denne konteksten som et appendiks til forskningen (F).
- Det finnes ingen overordnet plan for/prioritering av byggprosjekter, selv om hhv. bygg for livsvitenskap ved UiO og Ocean Space Centre i Trondheim nevnes eksplisitt. Til sammenligning finnes det et eget vedlegg med en byggtabell for UH-sektoren i departementets egen budsjettproposisjon for 2015.
- Det finnes heller er ingen omfattende konkretisering av infrastrukturtiltak – annet enn at pengene tilsynelatende skal fordeles via Forskningsrådets nasjonale infrastrukturordning («veikartet»).
- Ambisjonsnivået for rekrutteringsstillinger er overraskende lavt – langt lavere enn 350 stillinger per år som tidligere har vært definert som behovet (også av departementet).
- Næringslivets andel av forskningsinnsatsen (2 pst) omtales, men det gis lite konkrete føringer på nivået på de ulike satsingene som er nødvendig for at næringslivet skal nå denne andelen.
- Det ville vært ønskelig med et større fokus på samfunnsvitenskap og humaniora i planen – på sikt er det bekymringsfullt om disse fagområdene ikke skulle bli gjenstand for nasjonale prioriteringer.

2. Forslag til statsbudsjettet 2015 for UiO

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015 innebærer en bevilgning for Universitetet i Oslo (UiO) på 4,978 mrd. kroner. Dette er en økning på 216,5 mill. kroner (4,5%). I statsbudsjettet er det lagt inn en lønns- og priskompensasjon på 3,3%. Det er lagt inn et kutt på 0,5 % som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering. Dette kuttet gjelder hele statsforvaltningen. UiO får en bevilgning på 41,2 mill. kroner til rekruttering av fremragende forskere. Det foreslås å innføre studieavgift for studenter utenfor EØS og Sveits, UiO får en reduksjon i bevilgning på 13,6 mill. kroner som følge av dette.

Det er lagt inn en videreføring av styrkingen av strategisk ramme til utdanning og forskning fra revidert nasjonalbudsjett 2014, 13,5 mill. kroner. UiO får også videreført 2 mill. kroner til etter- og videreutdanning for lærere.

Utover dette er veksten i årets budsjett i hovedsak knyttet til oppfølging av tidligere vedtak om økning i antall rekrutteringsstillinger (helårseffekt i 2015) og opprettelse av studieplasser til flerårige utdanningsprogram. UiO får en økning i resultatbasert uttelling for utdanning (5,2 mill. kroner) og en reduksjon på resultatbasert omfordeling forskning (20,9 mill. kroner).

Som følge av overføring av virksomheten ved de medisinske bibliotekene ved Ullevål sykehus og Radiumhospitalet får UiO en kompensasjon på 17,8 mill. kroner.

1. Nærmere om budsjettforslaget

Det er ikke foreslått nye studieplasser i forslag til statsbudsjettet. UiO får 18,6 mill. kroner til videreføring av studieplasser opprettet i RNB 2012, samt i 2009 og 2011.

Helårseffekten i 2015 for nye rekrutteringsstillinger beløper seg til 19,1 mill. kroner.

Den resultatbaserte uttellingen for avlagte studiepoeng og antall utvekslingsstudenter øker med 5,2 mill. kroner. UiO vil få en reduksjon i de resultatbaserte midlene innen forskning på 20,9 mill. kroner. UiO får redusert uttelling på alle de fire elementene (EU, NFR, doktorgrader og publisering).

KD følger opp bevilgningen på 10 mill. kroner (til sammen 30 mill. kroner 2013-2015) for å sikre de unike vikingskipssamlingene ved Kulturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo.

2. Andre forhold i forslag til statsbudsjett som berører UiO

Det foreslås og avsette 75 mill. kroner for å stimulere til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger (SAKS).

Det foreslås en økning til Norges forskningsråd (NFR) knyttet til Fri prosjektstøtte (FRIPRO) på 60 mill. kroner. Det foreslås videre å øke midlene til forskningsinfrastruktur med 100 mill. kroner i 2015.

Det foreslås å bevilge 58 mill. kroner i 2015 til prosjekteringen av nytt anlegg for livsvitenskap, farmasi og kjemi og prosjektering av nybygg for Vikingtidsmuseet. I tillegg foreslås det 3 mill. kroner til prosjektering av brukerstyr for nytt anlegg for livsvitenskap, farmasi og kjemi.

Regjeringen foreslår også 85 millioner kroner til oppgradering av universitetsbygg. Det forutsettes at institusjonene legger inn en tilsvarende egenandel til oppgraderingen.

Øvrige prosjekter som er omtalt:

- Utstillingsveksthus ved Naturhistorisk museum: Prosjekt som er ført frem til forprosjekt (prosjektet avventer vedtak om videre fremdrift).

- Nye klinikkfasiliteter for Det odontologiske fakultet: Gjennomgår videre utredning.

Sekretariatet for Felles studentsystem, Samordna opptak og Seksjon for utvikling av nasjonale

informasjonssystem ved UiO ble 1. juli 2014 organisert i Felles studieadministrativt tjenestесenter for universitets- og høyskolesektoren. Departementet foreslår en bevilgning på 34,8 mill. kroner til senteret i 2015. Departementet tar sikte på å flytte midler fra UiO til Felles studieadministrativt tjenestесenter på et senere tidspunkt. CRISStin ligger inne med 25,2 mill. kroner.

Regjeringen foreslår 20 mill. kroner til partnerskap (IKT og Nano) og 10 mill. kroner til å utvikle videre det etablerte utdannings- og forskningssamarbeidet mellom UiO, Simula Research Laboratory (Simula) og University of California, San Diego (UCSD).

Kontingenten til Horizon2020 foreslås økt med 700 mill. kroner. I tillegg foreslås det å styrke øremerkede tiltak for å øke deltakelsen i Horisont 2020 med 115 mill. kroner i 2015. Innenfor dette skal STIM-EU styrkes med 85 mill. kroner.

Det legges opp til bygging av om lag 1500 nye studentboliger. Studiestøtten økes marginalt over lønns- og priskompensasjon. Renten på studielånet økes fra 1% til 1,25%. Studielånet og grunnlaget for stipend reduseres. Reisestipend strammes inn.

Rammene for kommersialiseringsprogrammet Forny 2020 i Norges forskningsråd foreslås økt med 20 mill. kroner.

3. Konsekvenser i forhold til UiOs interne fordeling for 2015

Forslaget til statsbudsjett for 2015 innebærer marginale endringer i forhold til forutsetningene som ble lagt til grunn i styrets behandling av UiOs interne fordeling for 2015 den 24.-25.6.2014.

Forventet lønns- og prisvekst er beregnet til 3,3% i 2015. Det er imidlertid lagt inn en forventet effektiviseringsgevinst på 0,5%. Nettoeffekten av dette blir en økning på 2,8% som er tilsvarende det nivået som ligger til grunn i vår interne fordeling for 2015.

Den resultatbaserte uttellingen for utdanning og uttellingen for den resultatbaserte omfordeling innen forskning er i samsvar med våre beregninger. Det samme gjelder for videreføring av nye studieplasser opprettet i RNB 2012, samt videreføring av plassene som ble opprettet i 2009 og 2011, samt helårseffekt av nye rekrutteringsstillinger i 2014.

Dette innebærer at det må skaffes inndekning for reduksjon knyttet til studieavgift for studenter utenfor EØS og Sveits, 13,6 mill. kroner. Vi har disponibelt 41,2 mill. kroner til nye tiltak for å rekruttere fremragende forskere.

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet heftet «*Orientering om forslag til statsbudsjettet 2015 for universiteter og høyskoler*» med mer informasjon om budsjettforslaget. Heftet er å finne på følgende lenke: http://www.regjeringen.no/orientering_statsbudsjettet_uh

4. Spesifikasjon av budsjettendringer for Universitetet i Oslo

(Beløp i 1000 kr)

Bevilgning 2014	4 761 512
Kompensasjon for pris- og lønnsvekst	158 372
Reduksjon avbyråkratisering og effektivisering	-24 639
Reduksjon knyttet til studieavgift for studenter utenfor EØS og Sveits	-13 646
Rekruttering av fremragende forskere	41 200
Økning etter- og videreutdanning lærere	2 000
Virksomhetsoverdragelse medisinske bibliotek	17 800
Styrking strategisk ramme - revidet nasjonalbudsjett 2014	13 504
Endring resultater utdanningskomponenten	5 180
Endring forskningskomponenten i RBO	-20 932
Nye stipendiater - Videreføring	19 066
Nye studieplasser RNB 2009	790
Nye studieplasser 2011	10 280
Studieplasser RNB 2012	7 490
Forslag til bevilgning 2015	4 977 977